

Det kongelige danske geografiske Selskab.

Selskabets Protektor er *Hs. Majestæt Kongen*,
og dets Præsident er *Hs. kgl. Højhed
Kronprinsen*.

Selskabets Bestyrelse bestaar af:

Raben-Levetzau, Udenrigsminister, Kammerherre, Hof-
jægmester, Lensgreve, 1ste Vicepræsident.
Z. Schroll, Generallejtant, 2den Vicepræsident.
Arnold Gamél, Dr.
O. Irminger, Kommandør.
H. Jungersen, Dr. phil., Professor ved Universitetet.
Louis le Maire, Generalmajor.
H. Scharling, Dr. teol., Professor ved Universitetet.
Valdemar Schmidt, Dr. phil., Professor.

Selskabets Raad bestaar af:

Emil Madsen, Oberst, Raadets Formand.
J. H. Bagger, Højesteretssagfører.
Daniel Bruun, Kaptajn.
V. Garde, Kaptajn i Flaaden.
F. Hegermann-Lindencrone, Generalmajor, Kammer-
herre.
G. Holm, Kommandør i Flaaden, Direktør for Søkort-
arkivet.
A. Hovgaard, Kommandør i Flaaden, Jagtkaptajn hos
H. M. Kongen.
Hugo Hørring, Gehejmeetatsraad.
J. A. D. Jensen, Kommandør, Navigationsdirektør.
Chr. Krabbe, Herredsfoged, Folkethingsmand.
P. Lauridsen, Skoleinspektør.
Troels-Lund, Dr. phil., Professor, Viceformand.
V. Madsen, Dr. phil., Statsgeolog.
P. Müller, Dr. phil., Kammerherre, Overførster.
P. N. Nieuwenhuis, Generalmajor.
Fr. Rosenstand, Gehejmeetatsraad, Kabinetssekretær.
J. L. A. Kolderup-Rosenvinge, Dr. phil., Docent.
Carl Ryberg, Direktør for den kgl. grønlandske Handel.
H. Rafn, Rektor ved Metropolitanskolen.
N. F. Ravn, Viceadmiral.
E. C. Rasmussen, Generalmajor.
A. de Richelieu, Viceadmiral.

K. J. V. Steenstrup, Dr. phil., Geolog.
Axel Schibbye, Rentier.
Th. Thoroddsen, Dr. phil., Professor.
N. V. Ussing, Dr. phil., Professor ved Universitetet.
C. F. Wandel, Viceadmiral i Flaaden.
Eug. Warming, Professor ved Universitetet.
Willause-Jantzen, Cand. math., Afdelingschef ved
Meteorologisk Institut.

Selskabets Sekretær:

Ole Olufsen.

Selskabets Guldmedalje (stiftet 1890) er tildelt:

Fridtjof Nansen, Professor, Dr. phil., Norges Gesandt
i England.
G. Holm, Kommandør i Flaaden, Direktør for Søkort-
arkivet.
Sven Hedin, Dr. phil.
Th. Thoroddsen, Dr. phil., Professor.
G. C. Amdrup, Kaptajn i Flaaden, Adjutant hos Prins
Valdemar.
Otto Sverdrup, norsk Skibsfører.
Otto Nordenskjöld, Dr. phil., Professor i Gøteborg.
E. von Drygalski, Dr. phil., Professor i Berlin.
R. F. Scott, Captain R. N.
Roald Amundsen, norsk Skibsfører.

Selskabets Æresmedlemmer er:

H. Mohn, Professor, Chef for Meteorologisk Institut i
Kristiania.
L. Palander af Vega, Kontreadmiral i den svenske
Flaade.
Fridtjof Nansen, Professor, Dr. phil., Norges Gesandt
i England.
Guido Cora, Professor i Turin.
Otto Sverdrup, norsk Skibsfører.
Erich v. Drygalski, Dr. phil., Professor i Berlin.
Erland Nordenskiöld, Friherre, Stockholm.

Selskabets korresponderende Medlemmer er:

A. de Richelieu, Viceadmiral.
J. Henningsen, Etatsraad.

Cl. Odhner, Professor ved Universitetet i Lund.
Th. Thoroddsen, Dr. phil., Professor.
J. C. Poestion, Regeringsraad og Biblioteksdirektør i Wien.
Carl Lumholtz, Cand. teol., Kristiania.
H. v. Schwerin, Baron, Professor i Geografi ved Universitetet i Lund.
L. Bertholon, Dr., Præsident for „L'Institut de Carthage“.
Gauckler, Museumsinspektør i Tunis.
Ernst v. Hesse-Wartegg, Generalkonsul.
Frank Vincent, amerikansk Rejsende og Forfatter.
Henry F. Hertz, Superintendent of Police i Birma.

Selskabets livsvarige Medlemmer er:

Hans Højhed Johan, Prins til Slesvig-Holsten-Sønderborg-Glücksborg.
 Vald. Schmidt, Dr. phil., Professor.
 Fr. Tutein, Godsejer, Gurrehus.
 Henrik Hennings, Cand. polit., Direktør.
 B. G. Sporon, Kammer- og Jagtjunker.
 P. Lindegaard, Fabrikkejer.
 Lindegaard, Frue.
 Schulm-Zeuthen, Greve, Tølløse.
 H. Rafn, Frøken.
 D. Rafn, Frøken.
 H. Rafn, Rektor ved Metropolitanskolen.
 E. Neergaard, Enkefrue.

V. Holstein, Komtesse, Sofiehøj.
 C. H. v. Grevenkop-Castenskiöld, Hofjægmester, Frederikslund.
 Reusch, Dr. phil., Kristiania, Bestyrer af den norske geologiske Undersøgelse.
 A. de Richelieu, Viceadmiral.
 Kristiansen, Kaptajn i Siam.
 C. Lüttichau, Kammerherre, Tjele.
 H. P. Madsen, Apoteker, Ass. farm.
 A. E. A. Nielsen, fhv. Generalkonsul, Rio Janeiro.
 Emma Gamél, Etatsraadinde.
 Martin R. Henriques, Vexelmægler.
 Cyrille Gamél, Grosserer, Cand. phil.
 Eigil Knuth, Greve, Kaptajn i Infanteriet.
 Marie Dymphna Knuth, Grevinde.
 Marguerite Gamél, Frøken.
 Moses Melchior, Grosserer.
 Carl H. Melchior, Grosserer.
 Clara Melchior, Frue.
 F. Peschardt, Justitsraad.
 Raben-Levetzau, Udenrigsminister, Kammerherre, Hofjægmester, Lensgreve.
 Suzanne Lillie Raben-Levetzau, Lensgrevinde.
 O. Irminger, Kommandør.
 Arnold Gamél, Dr.
 Ingeborg Gamél, Frue.
 Emmerich Müller, Direkteur.
 E. Thielsen, Frihavndirekteur.
 Olga Thielsen, Frue.

Selskabet talte den 1ste Marts 740 Medlemmer, hvoraf 38 er livsvarige.

Selskabets *Kasserer* og *Hovedkommissionær* er Boghandler *H. Hagerup*, dets *Revisorer* er: *Blangstrup*, Kaptajn, Redaktør af „Berl. Tid.“, og *R. C. Schisler*, Kasserer ved Invalidforsørgelsen, Kaptajn.

I det **tredje Møde** i Vinteren 1906—07 holdt Cand. mag. *W. Thalbitzer* Foredrag om sit Ophold hos Angmagsalik-Eskimoerne med Lysbilleder, Udstilling af Malerier, Tegninger, Kunstværker og Kort.

I det **fjerde Møde** holdt Kaptajn *Roald Amundsen* Foredrag om sin Gennemsejling af Nordvestpassagen og sit Ophold i Egnene omkring den magnetiske Nordpol. Lysbilleder.

I det **femte Møde** holdt Professor, Dr. phil. *N. V. Ussing* Foredrag om: Hvorledes er Jyllands Heder opstaaede? Lysbilleder. Udstilling af de nyeste Kort over Norge.

Det festlige Møde for Kaptajn Roald Amundsen den 5. Februar 1907.

Med stor Imødekommenhed havde Kaptajn Roald Amundsen efterkommet Bestyrelsens Henvendelse om at holde Foredrag i Selskabet om sin Gennemsejling af Nordvestpassagen og sit Ophold i Egnene omkring den magnetiske Nordpol.

Mødet afholdtes den 5. Februar Kl. 8 i Odd-Fellowpalæets store Sal og overværedes af Deres Majestæter Kongen og Dronningen, Deres kongelige Højheder Kronprinsen og Kronprinsessen, Prinserne Harald og Gustav og Prinsesserne Thyra og Dagmar.

Tilstede var desuden Drs. Excellencer Udenrigsministeren, Kultusministeren, Norges Gesandt Professor F. Hagerup, norsk Generalkonsul Etatsraad Nordstrand, Kapt. Amundsens Broder Leon Amundsen og en meget talrig Forsamling af Damer og Herrer.

Selskabets Præsident Hs. kgl. Højhed Kronprins Christian åbnede Mødet med følgende Ord:

„Deres Majestæter.

Ærede Forsamling.

Hr. Kaptajn Amundsen.

Paa det kgl. danske geografiske Selskabs Vegne byder jeg Dem velkommen til Danmark med Tak, fordi De saa beredvillig fulgte Selskabets Indbydelse til at være til Stede i Aften.

Deres Færd med „Gjøa“ gennem ukendte arktiske Egne er bleven fulgt med levende Interesse af hele den videnskabelige Verden og ikke mindst af dem, der havde Slægtninge indenfor „Gjøa“s Spanter. De selv har fulgt en i Forvejen omhyggelig udregnet og vel forberedt Plan, hvori var lagt en Mands Vilje til Gennemførelse af den stillede Opgave, parret med Udholdenhed og Karakterstyrke til Overvindelse af de Hindringer, som Naturforholdene i Forbindelse med de personlige Savn, som Afsondring fra Omverdenen, Kulde og Mørke, søgte at lægge Dem i Vejen.

For „Gjøa“ lykkedes det, takket være Dem og Deres raske Fæller, at gennemløbe Ishavet, saaledes at den — vitterlig kun ringe af Skrog og Rejsning — udholdt Isens Pres og Stormens Favntag og nu har tilbagelagt Søvejen Nord om Amerika; en Vej som i 300 Aar har været forsøgt, men som Isen har tvunget Forskerne til at opgive.

Vi ønsker Dem oprigtig til Lykke med det naaede

Maal, som ikke blot er til Ære for Dem selv, men ogsaa for det Land, som fostrede Dem, og for det Flag, som vajede under „Gjøa“s Gaffel, og for at vise Dem vor Anerkendelse af Deres videnskabelige og dygtig gennemførte Færd, beder vi Dem modtage Selskabets Guldmedaille, som jeg hermed har den Glæde at overrække Dem.“

Under livligt Bifald besteg Kapt. Amundsen Talerstolen og bragte Selskabet sin varmeste Tak for den Ære, det havde vist ham, hvorefter han gik over til Foredraget, der var overordentlig livligt og fængslende og illustreret af fortræffelige Lysbilleder. (Foredraget maatte ikke refereres paa Grund af Kapt. Amundsens Kontrakt med sine Forlæggere, men det vil senere fremkomme i et Hefte af dette Tidsskrift).

Præsidenten rettede efter Foredragets Slutning følgende Tak til Foredragsholderen:

„I Tilslutning til det Bifald, der lige nu har lydt, bringer jeg Dem, Kapt. Amundsen Selskabets Tak for det særdeles interessante og livligt holdte Foredrag, som ved de vellykkede Billeder er bleven levendegjort for os alle, og tillige indfletter jeg en Tak for de anerkende Ord, hvormed de omtalte Løjtnant Godfred Hansen samt en Tak, fordi De saa imødekommende tog ham med og indlemmede ham i Kresen af Deres raske Fæller; han har sikkert følt, hvorledes denne Færd har beriget hans Kundskaber som Sømand og udviklet ham som Menneske. — Jeg formener, at De ej vil misforstaa, naar jeg benytter Lejligheden til at udtale, at vi Danske føler os stolte over i vor Marine at tælle to aktive Officerer, hvoraf den ene paa „Vega“ var med paa Nordostpassagens Gennemsejling og den anden nu paa „Gjøa“ paa Nordvestpassagens, to Rejser som tilsammen omslutter den nordlige Polarkres.“

Forinden Mødets Slutning udbragte Selskabets 1. Vicepræsident, Hs. Excellence Udenrigsminister, Lensgreve Raben-Levetzau et af nifoldige Hurraa efterfulgt Leve for Deres Majestæter Kongen og Dronningen.

Ved den efter Mødet foranstaltede festlige Sammenkomst for Kapt. Amundsen i Hotel Phoenix udbragte 1. Vicepræsident Skaalen for Danmarks og Norges Konger, hvorefter Hs. Majestæt Kongens Jagtkaptajn, Kommandør A. Hovgaard holdt følgende Tale til Kapt. Amundsen:

„Der findes endnu en Ting, hvorved en stor Aand kan gøre sig berømt, og det er ved Opdagelsen af Nordvestpassagen 3: til Ostindien.

Saaledes skrev for et Aarhundrede siden en bekendt engelsk Forfatter, og i en lang Aarrække derefter strømmede hans Landsmænd op til disse kolde, øde Egne for at fravriste dem den Hemmelighed, for hvilken saa mange heltemodige Bestræbelser ikke havde formaaet at løfte Sløret.

Det lykkedes vel Franklin at paaavise en Passage, men han og alle hans tapre Ledsagere satte Livet til derved og naaede aldrig det saa ivrigt attraaede Stille Ocean.

Store var de Ekspeditioner og i det hele taget stort det Apparat, som det rige, mægtige England satte i Scene, og stort var ogsaa Resultatet, men dog naaedes aldrig det, der skulde sætte Kronen paa Værket, nemlig at bringe et Skib fra det ene Ocean til det andet.

Og det kunde maaske vanskeligt naas paa den Maade, Englænderne forsøgte det, trods alt glimrende Mod, Dødsforagt, Ihærdighed og Taalmodighed under Strabadser og Lidelser.

Der havde i England dannet sig en Tradition for, hvorledes saadanne Ekspeditioner skulde udrustes og arbejde, og paa Basis af de Principper, man engang havde fastslaaet, udviklede man det hele System til den højest mulige Grad af Fuldkommenhed og præsterede beundringsværdige Ting — men der var Grænser for hvad man ved dette System kunde opnaa; thi jo længere man vilde naa, des større maatte Apparatet gøres, og Ulykken var, at naar dette overskred en vis Størrelse, bar det i sig selv Spiren til sin Undergang.

De store engelske Regeringsekspeditioner, bemandede med Orlogsmatros, havde blandt andre den Mangel, at de ikke kunde ernære sig ved Jagt, dels fordi en Orlogsmatros ikke er og ikke kan forventes at være professionel Jæger, og dels fordi de, selv om dette havde været Tilfældet, var for talrige i Forhold til Vildtbestanden. Skulde de have kunnet leve af deres Jagt, maatte de have spredt sig over et meget stort Terræn, men dette var jo ugørligt, naar Arbejdet skulde udføres paa den engang anlagte Maade.

Selv om de engelske Regeringsekspeditioner ikke fuldtud naaede deres Maal, saa har de dog udrettet udmærkede Ting, og de har bl. a. ydet deres overordentligt store Bidrag til Udviklingen af arktisk Rejsemetode, ja de maa siges at være naaede saa højt, som det overhovedet er muligt med deres System. Men selve dette maa nu betragtes som forældet.

Allerede samtidig med at Svenskerne og vi Danske

indførte det mere videnskabelige Moment i arktisk Forskning, fik de førstnævnte, Svenskerne, særlig Norden-skiöld, Øjet op for den Skat af arktisk Arbejdskraft, som Norge ejer i sine Fangstmænd — en Race, der igennem Generationer er opdraget til med Mod og Dygtighed at trodse alle det arktiske Livs Besværligheder — en Race, der har gennemkrydset Polarhavet fra Kap Tscheljuskin til Grønlands Kyst med sine smaa fortrinlige Fangstjagter, som Slægt efter Slægt har udviklet til en aldeles enestaaende Fartøjstype til Issejlds — en Race, der med Haardførhed og Nejsomhed forbinder alle en Sømands og en Jægers Egenskaber.

Bedre Besætning paa en arktisk Ekspeditions Skib end norske Fangstmænd, kan jeg ikke tænke mig. De er vant til at virke og udføre store Ting, Heltegerninger, som Verden ikke aner, med smaa Midler, og selv om ikke alle Nordmænd er Fangstmænd, saa er den norske Fangstmand dog Nordmand, og jeg tror derfor, at Størstedelen af Nationen har de samme Grundelementer i sig.

Og det har vist sig ved mange Lejligheder. — Det jeg bl. a. i højeste Grad beundrer ved Fram-Ekspeditionerne, baade Nansen's og Sverdrup's, det er deres Evne til at klare sig under de allervanskeligste Forhold med smaa Midler og særlig til at leve paa deres Jagtudbytte.

For Gjøa-Ekspeditionens Afrejse, erindrer jeg, at jeg skrev til Løjtnant Godfred Hansen, at jeg lykønskede ham til den gode Chance, han havde faaet, at komme med paa Ekspeditionen, og jeg lykønskede ham dobbelt, fordi den skulde foretages med en norsk Fangstjagt og med en norsk Besætning.

Og nu, Kaptajn Amundsen, lykønsker jeg Dem, ikke alene til den saa glimrende fuldførte Ekspedition, men jeg lykønsker Dem for det første til, at De er født Nordmand, dernæst til at De er født paa den Tid, De er, og ikke f. Eks. 100 Aar tidligere, og endelig til det rigtige Blik og den heldige Haand, De har haft ved Valget af Maal og af Midler til at naa det.

Som født Nordmand er De i Besiddelse af de Grundelementer, hvoraf den Mand dannes, der er tilstrækkelig modig, haardfør og sejt udholdende overfor alle de Vanskeligheder og Strabadser, som Livet i de arktiske Egne fører med sig, og som saamange af Deres Landsmænd ved Opdragelsen igennem Generationer har vænnet sig til at betragte som dagligt Brød.

Naar jeg ogsaa lykønsker Dem til, at De lever netop nu, da er det, fordi en Stordaad altid kræver et vist Forarbejde, og herved tænker jeg ikke paa det Forarbejde, som et enkelt Menneske kan præstere, men

det der kræver Generationer, og som jeg før sagde, de engelske Ekspeditioner havde jo efterhaanden overbevist os om, at efter deres Metode kunde Nordvestpassagen næppe besejles, men tillige havde de nye Principper for Rejsemaaden netop antaget fast Form og staaet deres Prøve bl. a. under Deres to berømte Landsmænd, Nansen og Sverdrup.

De havde, kort sagt, en rig Erfaringens Kilde at øse af, men ikke nok hermed. Der var jo som sagt kommet, hvad der ikke var for 100 Aar siden, knapt nok for 50, det videnskabelige Moment ind i den arktiske Forskning, og De kunde derfor forbinde den rent geografiske Bedrift, Nordvestpassagens Besejling med de værdifulde videnskabelige Observationer i den magnetiske Pols umiddelbare Nærhed.

Ved Deres personlige, om jeg saa maa sige, systematiske Uddannelse, saavel ved Deres Rejser i arktiske og antarktiske Egne, som ved Deres aarlange ihærdige magnetiske Studier, havde De skaffet Dem Betingelserne for at høste den fulde Nytte af Forgængernes Erfaringer og det rette Blik for, hvorledes Opgaven skulde stilles.

De nøjedes ikke med det Resultat, der falder i den store Mængdes Øjne, De tog det mere gedigne, men kun af en snevrere Kres skattede med, og staaer derfor som den arktiske Forskningsejende, der er paa Højde med sin Tid og med sin Opgave.

De satte Dem et Maal, der maaske var større end nogen tidligere arktisk Ekspedition, for saa vidt som det var saa omfattende og havde saa iøjnefaldende Objekter som Nordvestpassagen og den magnetiske Pol, men De viste Dem ogsaa i Stand til at vælge de rette Midler, og det beundringsværdige her er netop Deres Begrænsning og dog saa udmærkede Valg.

Skulde Nordvestpassagen udføres, saa maatte det netop være med et lille Skib, og her havde De jo atter det Held at være Nordmand, og tilfulde kende den lille norske Fangstskudens uskattelige Egenskaber i Isen, og det maatte udføres med faa Folk, thi des bedre kunde de om fornødent leve af deres Jagtudbytte.

Men, mine Damer og Herrer, disse to Omstændigheder, et lille Skib og en lille Besætning medfører, hvor heldige og nødvendige de end er for Opgavens Løsning, mange Savn for de Mænd, der skal løse den.

Jeg tænker ikke herved saameget paa den Periode, hvor der sejles, for der svarer jo det ene til det andet, jo mindre Skibet er, des mindre behøver selvfølgelig ogsaa Besætningen at være, og der er det ogsaa paa store Ekspeditioner ofte nødvendigt, at alle Mand maa slide i det Døgnet rundt — men det gør mindre til

Sagen — navnlig saa længe det gaar fremad, er hver Mand saa interesseret i og spændt paa, hvor længe det vil vedblive at gaa godt, at man kan udholde utrolige Anstrengelser, men under de lange, mørke Vintre, med forholdsvis mindre legemligt, i al Fald mindre exciterende Arbejde, spiller det en stor Rolle, om man er 100 eller 20 eller som her kun 7 Mennesker. Det i Forvejen ensformige Liv faar endnu mindre Mulighed for Afveksling, jo færre man er.

Langsomt og ensformig slæber Dagene sig frem, og hvor prægtige end ens Kammerater kan være, saa er de dog stadig de samme; man har efterhaanden faaet talt ud, man kender hverandre ud og ind. Intet nyt kan præsteres af nogen.

Her er det kun den strenge, alvorlige Pligtfølelse, der holder Humøret og dermed Helbredet oppe.

Hist vinker Fuldførelsen af Nordvestpassagen — men nej — der skal holdes ud endnu en lang Vinter, de store videnskabelige Resultater, som dog kun saa faa kan skatte, er vigtigere end Besejlingen af Nordvestpassagen med al dens spændende Afveksling for dem selv og med sin iøjnefaldende Betydning for den store Mængde.

Beundre maa vi de Mænd, der under saadanne Forhold holder sig friske og trods alle Savn og Farer troligt udfører deres Arbejde, og beundre maa vi fremfor alle den Fører, der tager den afgørende Bestemmelse og bærer Ansvar, og som med overlegen Energi og Dygtighed gennemfører sin Plan fra først til sidst.

Kaptajn Amundsen, De har ved Deres Daad vakt hele den civiliserede Verdens Beundring og gjort Deres Navn udødeligt.

Smaa var Midlerne og stor var Opgaven, men større er, som den engelske Forfatter sagde, den Mand, der løste den.

Jeg er derfor sikker paa, mine Damer og Herrer, at De alle af Hjertet slutter Dem til mig, naar jeg hermed udbringer et

Leve Kapt. Roald Amundsen!"

Herpaa takkede Kapt. Amundsen i hjertelige Ord og udbragte en Skaal for Det kgl. danske geografiske Selskab. Endvidere taltes af Ordenshistoriograf, Professor Troels-Lund for Premierløjtnant Godfred Hansen, af Prmlt. Godfred Hansen for Norge, og af Kommandør O. Irminger for Professor Fridtjof Nansen, hvem han bad Kapt. Amundsen overbringe Selskabets Hilsen. Den livlige Sammenkomst, hvori en talrig Forsamling af Damer og Herrer deltog, sluttede først sent.